

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет
Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Степана КЕЛЬБЯ/
29 серпня 2024 р.

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
«Медіа право»

**Освітньо-професійна
програма:**

Право

Спеціальність:

081 «Право»

Галузь знань:

08 «Право»

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет:

юридичний

Мова навчання:

українська

Розробник:

Селезнєва Ольга Миколаївна, завідувач кафедри
професійних та спеціальних правових дисциплін,
доктор юридичних наук, професор

Профайл викладача

<https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-professional-and-special-legal-disciplines/#>

E-mail:

celezniov@gmail.com

Консультації

четвер з 10.00 до 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Медіа право» є складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 120 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 20 год., практичних занять – 20 год., і самостійної роботи – 80 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: лекцій – 4 год., практичних занять – 4 год., та самостійної роботи – 112 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 4 кредитів. Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

У зв'язку з підвищеним попитом на інформаційні продукти та невинним розвитком інформаційного суспільства майбутні фахівці з права повинні володіти знаннями, які уможливають їх подальший саморозвиток. Навчальна дисципліна «Медіа право» спрямована на ознайомлення з питаннями інтелектуальної свободи, правового регулювання діяльності засобів масової інформації, обігу інформації, доступу до неї, захисту персональних даних, правового інституту інтелектуальної власності в контексті реалізації права на інформацію.

2. Мета і завдання дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є актуальні норми інформаційного законодавства України у сфері діяльності медіа. *Мета* вивчення дисципліни полягає у поглибленому вивченні відносин в контексті формування необхідної поведінки у професійній діяльності щодо реалізації та використання системи знань з питань медіа-законодавства, медіа простору, та інших аспектів інформаційного права, правового регулювання медіа, реклами, діяльності журналістів, а також щодо правильного застосування норм законодавства у цій сфері.

Основними *цілями (завданнями)* навчальної дисципліни є:

1. виклад основних теоретичних, нормативно-правових засад, прав, обов'язків та гарантій у сфері інформації діяльності, функціонування медіа простору загалом і діяльності мас-медіа зокрема;
2. характеристика та аналіз низки нормативно-правових актів, що забезпечують правове регулювання медіа в Україні;
3. забезпечення осмисленого розуміння здобувачами правових засад роботи з інформацією, доступу до інформації та специфіки роботи з джерелами інформації, міри відповідальності за перешкоджання роботі мас-медіа та інформаційної діяльності;
4. розвиток у здобувачів навичок самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення навчальної дисципліни.

Результати навчання за дисципліною. Після проходження курсу здобувачі будуть знати: теорію медіа права; джерела правового регулювання суспільних відносин у галузі медіа права; правові засади діяльності засобів масової інформації; правовий статус журналістів; правові засади реклами, видавничої справи в Україні; види правопорушень у сфері медіа і заходи юридичної відповідальності за їх вчинення;

вміти: грамотно застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію дисципліни; орієнтуватися в законодавстві, що регламентує медіа відносини; використовувати можливості Інтернету при тлумаченні відповідних норм; аргументовано висловити власну правову позицію з використанням посилань на нормативно-правові акти, судову практику, матеріали роз'яснювального характеру органів виконавчої влади з цих питань; правильно використовувати роз'яснення законодавчих, виконавчих, судових та інших органів у процесі застосування норм відповідного законодавства.

3. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу – «Інформаційне право», «Національна та інформаційна безпека держави», «Цивільне право», «Конституційне право України», «Адміністративне право та процес України», «Кримінальне право».

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (теми 1-10).

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (теми 2, 3, 5, 9).

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (теми 4, 6-10).

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

- Тема 1. Медіа право у системі інформаційного права. Джерела медіа права.
Тема 2. Свобода інформації та свобода вираження поглядів як конституційні засади.
Тема 3. Нормативні режими використання інформації у медіа просторі.
Тема 4. Друковані медіа (преса).
Тема 5. Правовий статус журналістів.

Змістовий модуль 2

- Тема 6. Правове регулювання телекомунікацій. Інтернет.
Тема 7. Телебачення, радіомовлення і кінематографія в Україні.
Тема 8. Законодавство у сфері видавничої діяльності.
Тема 9. Рекламна діяльність. Маніпулятивні технології в засобах масової комунікації.
Тема 10. Правове регулювання діяльності засобів масової інформації в рамках права Європейського Союзу.

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Медіа право» та Навчально-методичний посібник з медіа права.

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної

дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	добре	добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Залік:

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Студент повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Студент повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

Література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96вр>.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV: офіційне видання. К. : Атіка, 2003. 416 с.
3. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 р. (з наступними змінами до доповненнями) : електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
4. Про інформацію : Закон України від 02 жовтня 1992 р. (з наступними змінами до доповненнями) : електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
5. Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста : Закон України від 23 вересня 1997 р. № 540/97-ВР (в редакції від 13 грудня 2022 р.) : електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Про медіа : Закон України від 13 грудня 2022 р. № 2849-IX : електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>.
7. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. № 389-VIII (з наступними змінами до доповненнями) : електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
8. Про суспільні медіа України : Закон України від 17 квітня 2014 р. № 1227-VII (в редакції від 13 грудня 2022 р.) : електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18#Text>.

Основний

9. Жарких В. Ю. та ін. Правове регулювання інформаційної діяльності: навч. посібник. К.: Каравела, 2015. 232 с.
10. Коваленко Л. П. Інформаційне право: підручник. К.: Гельветика, 2022. 284 с.
11. Селезньова О. М. Теоретико-методологічні основи інформаційного права України : монографія. Чернівці : Місто, 2014. 408 с.

Додатковий

12. Брижко В. М., Фурашев В. М. Інформаційне право та інформаційне законодавство. Харків: Право, 2021. 288 с.
13. Зайцева-Калаур І. В. До питання про порядок створення друкованих засобів масової інформації // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 4. С. 40-42.
14. Зеленко І. П. Особливості онлайн-медіа // Наукові записки. Серія: Право. 2023. № 14. С. 104-108.
15. Калюжний Р. А., Копан О. В., Марценюк О. Г. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію: монографія. К.: Леся, 2013. 236 с.
16. Манжула А. А., Дрозд О. Ю. Правове регулювання діяльності журналістів та медіа-працівників в Україні // Держава та регіони. Серія: Право. 2023. № 4 (82). С. 372-377.
17. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.
18. Права людини та мас-медіа в Україні. Частина 2: Збірник конспектів лекцій / за ред. Виртосу І., Шендеровського К. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 328 с.
19. Селезньова О. М. Інтернет-право та його місце в системі інформаційного права // Учені записки Тавричеського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія «Юридичні науки». 2013. Т. 26 (65). № 2-2. С. 236-240.
20. Селезньова О. М. Інститут інформаційних прав як провідне новітнє формування у сучасних процесах глобалізації // Правові інститути в умовах світових процесів глобалізації: проблеми та перспективи розвитку: кол. монографія / за ред. О. М. Селезньової. Чернівці: Місто, 2023. С. 32-60.

21. Селезньова О. М. Нормативно-правові засади регулювання інститутів інформаційного суспільства: європейський вектор формування // Право і суспільство. 2017. Вип.5. Ч. 2. С. 131-135.
22. Селезньова О. М. Основні історичні етапи становлення в Україні законодавства про інформаційні права // Актуальні питання гуманітарних наук. 2019. Вип.26. Т. 2. С. 4-7.
23. Селезньова О. М. Розуміння права мас-медіа як інституту в системі інформаційного права України // Тенденції розвитку юридичної науки в інформаційному суспільстві : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конференції (м. Одеса, 29-30 грудня 2017 р.) / за ред Г. О. Ульянової. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 256 с. С. 166-167.
24. Селезньова О. М. Теоретико-методологічні аспекти правового впливу на правопорушення в інформаційній сфері як виду неправомірної поведінки у сучасному суспільстві // Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані : колективна монографія / за ред. О. В. Козаченка та Є. Л. Стрельцова. Миколаїв : Іліон, 2016. 768 с. С. 361-379.
25. Селезньова О. М. Термін «медіа-простір»: теоретичний підхід // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2022. Вип. 70. С. 359-363.
26. Селезньова О. М., Проценко Т.О. Особливості розмежування понять «інформаційні права» та «право на інформацію» // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2014. Вип. 6-1. Т. 3. С. 39-42.
27. Суська О. О. Інформаційний суверенітет. Проблеми психологічного захисту в інформаційному просторі : монографія. К., 2008. 107 с.
28. Терехова Т. А. Правове регулювання діяльності засобів масової інформації в рамках права Європейського Союзу // Інтеграція України в європейський інформаційний простір: виклики та завдання: монографія. К., 2014. С. 143-161.
29. Уляченко Ю. О. Сутність і зміст принципів конституційно-правового статусу засобів масової інформації в Україні та США // Київський часопис права. 2023. № 1. С. 58-63.
30. Цимбалюк В. С. Мас-медіа право в інформаційному суспільстві // Інформація і право. 2011. № 1 (11). С. 30-33.

Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України	http://www.president.gov.ua
2. Офіційний портал Верховної Ради України	http://rada.gov.ua
3. Урядовий портал	http://www.kmu.gov.ua/control/
4. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини	http://www.ombudsman.gov.ua
5. Міністерство внутрішніх справ України	http://mvs.gov.ua
6. Національна поліція України	https://www.npu.gov.ua/
7. Міністерство освіти і науки України	http://www.mon.gov.ua
8. Міністерство юстиції України	https://minjust.gov.ua/ua
9. Верховний Суд України	http://www.scourt.gov.ua
10. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ	http://sc.gov.ua